

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

IV. évfolyam, 11. szám, 2002. november. Ára szabadadadásban: 4500 lej, megrendelőknek 3300 lej

Tordai Tanácsos Úr "kérésére"...

Előzetesen szeretném tájékoztatni az olvasóközönséget, hogy egyáltalán nincs szándékomban tölteni a Lovétei Kiáltót válaszlevelekkel. Mivel az előző (szeptemberi) cikkemben bizonyos dolgokban röviden fogalmaztam, ezért most bővebben leírom a tényeket és a valóságot (egyben válaszolva Tordai úr több mint sértő hazugságaira) jelezve még egyszer, hogy a magam részéről lezártam az ügyet.

Megjegyzésként szánom: - *józan megítélésem szerint, nem sokra jutunk egymás gyalázásával.*

Ezzel szemben Tordai tanácsos úr gyalázza azt a közösséget, aki megüli katolikus és más ünnepeit, egy egész közösség önértetét becsmérelti akkor, amikor kétségbe vonja, hogy kell-e ünnepelni vagy nem. Az tény, hogy az ünnep egy bizonyos lelki erőt ad mindnyájunknak a jövő megéléséhez. Az másik tény, hogy az ünnepre való készülődés mindig megmozgatja egy közösség tagjait, készülnek arra, próbálnak megmutatni az alkalomból valami újat; véleményem szerint egy fejlődési lépcsőfokot jelent egy közösség életében. Tordai úr mindezeket csak két éves ünneplésnek nevezi Lovéte életében. Úgy gondolom, hogy Tordai úr csak azért nem kapott különösebb szerepet ezen ünnepeken, mert nem volt méltó rá. Egyházunk és magyarságunk ünnepeit megülni erény, nem becsmérelni való dolog.

(folytatás a 2. oldalon)

Némi pontosítás

című írás a lap 2. oldalán

"Villámlátogatás" Erdélyben

Augusztus 13.

5:30 Battonya (2 kocsival, 2-2 fő kb. 30 perc) -Arad-Déva-Sebes-Gyulafehérvár-Tövis-Kiskapus-Medgyes-Segesvár-Héjjasfalva-Székelyudvarhely-

(folytatás a 4. oldalon)

Széljegyzet helyett

Egy falu lapjának annyira kell híresnek lennie, hogy a faluban élők tudjanak róla. Mi azt hisszük, hogy a Lovétei Kiáltó ennyire mindenképp ismert. Továbbá a lap létrehozásakor azt az alapcél-t tűztük ki magunk elé, hogy lehetőleg Lovétéről a lovéteieknek szóljon, de mindenképpen Lovéte előrehaladását szolgálja. Szívesen fogadunk cikket bárkitől, de a továbbiakban amelyik cikk nem felel meg ezen követelményeknek, nem fogjuk közölni.

Szerkesztőség

KIVONAT

Lovéte község Helyi Tanácsának 2002. október 29-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből

A gyűlés napirendi pontjai az alábbiak:

- 1.) - 2002- es évi költségvetés módosításának jóváhagyása,
- 2.) - A községi könyvtár működési szabályzatának és nyitási órarendjének jóváhagyása,
- 3.) - Különfélék.

A költségvetés módosítására vonatkozó előterjesztés ismertetéséből kitűnik, hogy a Megyei Tanács a jövedelmi adóból leosztott 146.523.000 lej célirányosan a 416/2001 számú Törvény előírásai szerint fizetendő szociális segélyek kifizetésére szükséges hitelek fedezésére. Ezzel az összeggel módosul a költségvetés úgy a bevételi, mint a kiadási részen.

Az előterjesztés a határozatjavaslattal együtt szavazat alá bocsátódott, és a jelenlevők egyetértettek a költségvetés módosításával a fentiek szerint.

A második napirendi pont keretén belül Sorbán József, a községi könyvtár könyvtárosa ismertette községi könyvtár működési szabályzatára vonatkozó javaslatot, amely tartalmazza a nyitási órarendet is. A javaslat alapos megvitatása után a jelenlevők egyetértettek, megszavazták a működési szabályzatot és az órarendet is.

(folytatás a 3. oldalon)

Tordai Tanácsos Úr "kérésére"...

(folytatás az első oldalról)

A másik tény, ami mindenki számára kézzelfogható dolog az, hogy minden nap azon az úton közlekedünk, ami Tordai úr politizálása nyomán abban az állapotban van, ahogy látjuk. Hol látszik az eredménye annak a sokat emlegetett "harcolok Lövétéért" kijelentésének? Nem ezeknek a kijelentéseknek van-e kampányíze, Tordai úr? Itt jut eszembe, hogy miért és Tordai úr milyen politizálása folytán kellett Bencző tiszteletes úrnak elhagynia Homoródalmást. És azok után milyen népszerűsége volt Tordai úrnak a 2000-es választások alkalmával. Bizony, bizony, ezek tények. Sőt még azok is tények, hogy Ön, Tordai úr több időt töltött a szomszédos kocsmában, mint a lövétei Polgármesteri Hivatalnál. Sajnos ott beszélte el Ön Lövete jövőjét, vagy éppenséggel gyalázta Lövete vezetőit (polgármestereit és tanácsosait), ezzel "magasra" emelve saját dicsőségét, jut eszembe pedagógusi tehetségét. Hányan visszaemlékezünk Tordai tanár úr gyermekszerető viseelkedésére (boxmeccsek a folyosón), amiért mint hallom, az utóbbi időben a tanár úr fenyegetéseket is kapott. Az idők változnak, sajnos az emberek nem. Mert ugyebár Tordai úr egy el nem intézett útlevelért az egy-két zsák gabonát még most elveszi.

Kérdezem, mikor és hol próbált Ön együttműködni Lövete vezetőivel? Fájt-e a feje a Tanácsos úrnak, hogy miből fizetjük ki a Vargyasi híd újjáépítését? Kocsmában beszéli, hogy nem valók semmire ezek a polgármesterek. Ime a tény, hidunk van. Nem vártunk a Kormány által kiutalandó vízkárosult segélyre, és arra sem vártunk, amit az Ön szóbeszéde szerint állítólag kellett volna kapnunk.

Megjegyzem, hogy egyelőre helyi pénzforrásokból fedeztük a Vargyasi híd újjáépítését, és pedig 17.000.000 lejt a tanácsosaink által felajánlott másfél hónapi tiszteletdíjunktól + 89.000.000 lejt helyi költségvetésből. Ezekből a munkálatokhoz szükséges anyagot és 57.000.000 lej előleget fizettünk ki.

Tanácsos úr, a tények tények maradnak, ezzel párhuzamosan persze mindenkinek van véleménye (függetlenül attól, hogy van valaki vagy nincs a háta mögött).

Lázár Zoltán alpolgármester

Némi pontosítás

Az elmúlt két hónapi újságunk hasábjain már megjelentek cikkek. Idézek a Hangok -Viszhangok című cikkből; „Könnyű szidni másokat..., Bizony-bizony, ez a nagy igazság”. Szerintem ez érvényes Tordai

képviselő úrra is.

Nem vonom kétségbe képviselői tevékenységét, sem a Megyei Tanács munkáját, de konkrét, asztalra letehető juttatást az Ön „érdemeiből” nem sokat élvezett Lövete. Tudom, a keretek elég szűkösek, nem sok mindenre jut a Megyei Tanács pénze sem.

Ezért javasolom, olyanokat terjesszen a választóinak, ami igaz is.

Nem mocskolódni akarok, mint Ön személyem ellen, mert akaratommal, akaratom nélkül ebben a mandátumban Ön a képviselőnk. Csupán tudomására szeretném hozni: a Vargyas hídja használható, de nem az Ön jóvoltából, hanem a szeptemberi cikkemben leírt pénzüsszegekből és a vállalkozó jóvoltából, aki a munkájával meghitelezte. Az Ön által emlegetett háromszáz millió lej még sehol nincs. Bunta alelnök úr szerint „semmi garancia, hogy azt a pénzt megkapjuk a kormánytól”, valami más forrást kell keresnünk.

Továbbá tudtára hoznám még a következőket

- Idézek újra: „gyenge mester az, aki az inasa pénzéből dekoráltatja a központi színpadhidat, esetleg ünneplési hóbortjához használja fel”; a „színpadhidat” egyetlenegy jóindulatú személy pénzéből „dekoráltattam” én, amihez semmi köze a tanácsosok „gázsjának”. Én, amikor majd úgy megjön a kedvem, hogy ünnepeltetni akarom magam, legyen nyugodt, a pénzt állni fogom.

Még semmilyen ünnepségre kényszerből nem hívtam meg magam!

-A Kövespatak hídjára csak annyit, hogy nem sok keresni valónk volt ott - azért jártam ott, gondolom, emlékszik, az Ön által nagyon támogatott cég végezte a munkát, és bíztam benne, hogy jól!

-A belyukadt Csenderek hidjánál három hétig se Ön, se más érdemben segítséget nem tudott nyújtani, azért szorultunk az „olcsó megegyezésre”, mert a hidat használni kell!

-Nem tévedésből „akartuk a szarvánál megfejni a tehenet” a Vargyas hídjával, és a völgyben keletkezett kárfelmérést letettük a Megyei Tanácshoz és a perfektúrán működő katasztrófavédelmi foglalkozó irodában is kellő időben. Éppen a Megyei Tanács ülése előtti napon, amikor a fent említett „olcsó megegyezést” itt, Lövétén „kötöttük” az útügy vezetőivel (akik megyei tanácsosok is), nekik elpanaszoltuk, sőt a fényképeket is megnézték, hogyan áll a Vargyas hídja. Ennek ellenére senki nem támogatta Lövétét a tanácsülésen. Kénytelenek voltunk a megyei Katasztrófa-főnökhöz folyamodni.

A képviselő úr cikkeiből idézgettem, amivel engem vádol, és a választ megadtam.

Részemről ezt az ügyet lezártak tekintem.

Balázs István polgármester

Kivonat

(folytatás az első oldalról)

A harmadik napirendi pont keretén belül a polgármester a testület véleményét kéri a Vargyas völgyében (Szelterszben) az építkezéshez használható díszkő-burkolatkő törvénytelen kitermelésének megállításában. A 21/28.05.2002. számú Határozat módosítását javasolja, vagyis a kitermelés törvényes formájának megszervezését és a kitermelt kő törvényes módon történő értékesítését azon a részen (helyen), ahol annyira nem sértené és rongálná a természeti szépséget és adottságot, mert most a törvénytelen kitermelés során sértik és rontják a természeti szépségeket.

A testületi tagok részéről feltevődött a kérdés, hogy volt-e ellenőrzés ezen a téren, a rendőrség segített-e, és újra a segítségüket kell kérni írásban. Ugyanakkor volt olyan vélemény, hogy ha a turizmus szintjén akarjuk a völgyet fejleszteni, akkor nem megengedhető a kőkitermelés, mert a völgyön levezető út nagyon rossz állapotban van, és ha a kőkitermelés beindulna, akkor az út még jobban megrongálódna.

A vélemények meghallgatása és megvitatása után olyan javaslat is volt, hogy utána kell járni annak, hogy van-e lehetőség a törvényes kitermelés megindítására és működtetésére, megtudni milyen feltételek mellett működhet.

Lázár Zoltán alpolgármester közli, hogy tudomása van arról, hogy egy svájci cég érdeklődött a terület és a kőkitermelés lehetőségei után.

A polgármester ismerteti a szentegyházi kórház kérését, amelyben anyagi támogatást kér a községtől: ha lehetséges lenne, hogy a közbirtokosság fával, a lakosság burgonyával támogassa a kórházat. Minél előbb meg kell szervezni a burgonyagyűjtést. A testületi tagok vállalták, hogy a gyűjtési akcióból kivesszük a részüket, és már most összeállított a program, hogy személy szerint ki melyik falurészen fog résztvenni a gyűjtésben.

A polgármester újra megemlíti a kirulysarki iskolaátalakításának problémáját. Javasolja, hogy most, az ősz folyamán oldódjon meg a víz vezetés, vagyis a vezeték lefektetéséhez a sánc legyen kiásva, a vezeték elhelyezve és a sánc visszatakarva, mert tavasszal a gazdák nem engedik, hogy a területükön sáncot ássanak.

A munkálat elvégzésére be lehet osztani azokat a személyeket, akik szociális segílyt igényeltek, és közhasznú munkálatot kell végezniük, de ki kell nevezni egy személyt, aki levezeti és ellenőrzi ezt a munkálatot. Javasolja András József testületi tagot. A javaslattal a jelenlevők egyetértettek, de ugyan-

akkor feltevődött a kérdés, hogy a víz honnan vezetődik, mert az itatótól a vizet nem lehet elvenni.

A tájháznál található javak felleltározására és nyilvántartásba vételéért minél előbb meg kell szervezni a leltározási munkálatokat. A Megyei Kulturális Központ közölte a hivatallal, hogy mint szakértőt megbízta Mihály Jánost, hogy részt vegyen a leltározási munkálatokban és a tájház további működtetésében.

Javosolva volt, hogy a testület (tanács) nevezzen ki egy gondnokot a tájház működtetésére, aki tagja a testületnek, a testület megbizottja, képviselője legyen, és amellet egy szakirányítót, szakmai tanácsadót is. A javaslat szavazat alá bocsátódott és egyetértettek, megszavazták, hogy szakirányítóként legyen kinevezve Mihály János történész és gondnokként András József testületi képviselő.

A polgármester kikéri a testület véleményét a jövőre nézve az óvoda javításával kapcsolatosan, hogy a jövő évi költségvetésbe tervezzünk-e összeget a javítási munkálatokra.

Az alpolgármester ismerteti, hogy a SHAPARD program keretén belül egy pályázat adódott le a 29-es számú községi út (a községközpontot Kirulyon keresztül Kalibáskóval összekötő út) modernizálására és feljavítására. Ismerteti a pályázatot, a pályázat leadásának és ellenőrzésének stádiumát.

Ismerteti, hogy a Civitas Alapítvány által létrehozott pályázatnak is részese lesz Lövete.

A polgármester ismerteti, hogy Budakalász testvértelepülés meghívott egy küldöttséget (intézmény vezetők, testületi képviselők) Lövétéről is a Kahlba, németországi testvértelepülésükre szervezendő találkozójukra. A küldöttségben résztvett az iskolaigazgató, az állatorvos, az alpolgármester és Egyed József testületi képviselő. Ezen a gyűlésen beszámoltak az ott szerzett tapasztalatokról.

A gyűlés munkálatain résztvett Sófalvi László úr mint a Megyei Tanács képviselője, és mint a szenátori irodavezető.

Megvitatódott a képviselő úrral a község területén áthaladó megyei út javításának problémája és az is, hogy a szentegyházi kórház fűtési problémájának megoldására van-e lehetősége a megyei tanácsnak.

A testület tagjai megvitták a Megyei Tanács (Homoród mentét képviselő) képviselőjének a helyi újságban megjelent cikkeit.

A Lövétei Községi Könyvtár működési szabályzata

1. Csak beiratkozott személy használhatja a könyvtár állományát.

2. Azok a személyek iratkozhatnak be a könyvtárba, akiknek a lakhelyük vagy munkahelyük Lövétén van.

3. A beiratkozáshoz szükségesek:

- személyazonossági igazolvány (14 éven aluliak esetében valamely szülő személyazonossági igazolványa)

- 10.000 lej beiratkozási díj. Valahányszor az olvasó késik a kikölcsönzött könyvek visszaszolgáltatásával és felszólítást kell küldeni a címére, ezt a díjat újra be kell fizetni.

- egy jótállási nyilatkozat, illetve egyezmény kitöltése, melyet a könyvtár felhasználhat közjegyzői hitelesítés nélkül bírósági eljárás esetén.

4. A kölcsönzés mindenkinek csak személyesen történik.

5. Az olvasónak nincs joga a könyvtárból származó kiadványokat másoknak kölcsönadni.

6. Az egyszerre kikölcsönözhető könyvek száma nem haladhatja meg a 4-et.

7. A szótárak, lexikonok és enciklopédiák nem kölcsönözhetőek ki, azok csak a könyvtáron belül, az erre a célra berendezett olvasóasztalnál használhatóak.

8. A kölcsönzési idő egy hónap.

9. Ha az olvasó a kölcsönzési idő lejártá után is szeretné használni a könyvet, akkor azt vissza kell hoznia a könyvtárba a kölcsönzési idő meghosszabbítása végett.

10. További kölcsönzés csak akkor lehetséges, ha az olvasó törlesztette a könyvtár iránti kötelezettségeit.

11. A rongálás, elvesztés vagy eltulajdonítás során okozott kárt az alábbi formákban lehet megtéríteni:

- Fizikai helyettesítés egy azonos című, ugyanazon kiadótól származó, jó állapotban lévő kiadvánnyal.

- Fizikai helyettesítés egy azonos című, újabb kiadásból származó, jó állapotban lévő kiadvánnyal.

- Anyagi kártalanítás, mely szerint a megrongált, elvesztett vagy eltulajdonított könyv piaci árának a háromszorosát kell kifizetni.

12. A könyvtár nyitvatartási ideje:

Kedd: 15-20 óra között

Szerda: 9-14 óra között

Csütörtök: 9-14 óra között

Péntek: 15-20 óra között

"... Nagyon kedves emberekkel találkoztunk ..."

Ez év nyarán falukutató táborban vettünk részt Lövétén. Szociológus egyetemi hallgatók terepgyakorlatként minden évben kitelepszene (a budapesti székhelyű Jelenkutató Intézet támogatásának köszönhetően) egy hétre egy faluba, és megpróbálják azt feltérképezni, leírni saját eszközeik segítségével, azaz kérdőíveket töltenek ki, beszélgetnek az emberekkel. Az utóbbi időben magyarországi településeken töltöttük ezt a fajta szakmai gyakorlatot, és megfogalmazódott bűnkben is az ötlet, hogy telepítsük át valamely hazai, azaz székelyföldi faluba a tábort. Azért is gondoltunk erre, mert az ilyen táboroknak van némi, a továbbiakban hasznosítható hozadéka. Születik ugyanis egy tanulmány a faluról, amely megkísérli összefoglalni a látottakat, tapasztaltakat. Mihály János történész lelkesedésének és hozzáállásának köszönhetően Lövétére esett a választásunk, ahol nagyon kellemes környezet fogadott. Már az előzetes egyeztetés és kapcsolatfelvétel során kiderült számunkra, hogy a polgármester, Balázs István és hivatala, valamint a civil szervezetek is nyitottak kezdeményezésünkre. Megérkezésünk után is kellemes meglepetések sora ért bennünket. Ingyenes szállást kaptunk az iskola egyik épületében, de ami ennél is több, hogy a tábor rövid ideje alatt elkészültek az épületben a működő melegvízes zuhanyzófülkék.

Augusztus 7. és 15. között - Dr. Juhász Pál szakmai tanácsait figyelembe véve - 15 személy járta végig a falut. Voltak olyanok is szép számmal közöttünk, akik életükben először. A csapat fele ugyanis a Budapesti Közgazdasági- és Államigazgatási Egyetemről érkezett. Érdeklődtünk: a mezőgazdaságról, a helyi tanácsról, közbirtokosságról, a község intézményeiről, vállalkozásokról, a fiatalokról, a vendégmunkáról, az egyházzal és a civil szervezetekről. Bekopogtunk házakhoz a falu minden szegletében és mindenhol nagyon kedves emberekkel találkoztunk, akik készséggel álltak rendelkezésünkre. Válaszoltak kérdéseinkre, szívesen elbeszélgettek velünk mindenféléről. Nem először járt kutatócsoport Lövétén, és úgy éreztük, nem zavartuk meg az emberek mindennapi életvitelét. Köszönjük a falu népének, hogy ott tölthettünk egy kellemes és hasznos hetet.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a résztvevők nevében a kedves és odaadó fogadtatásért házigazdáinknak: a Polgármesteri Hivatalnak és a lövétei Székely Mózes Általános Iskola vezetőségének.

Sólyom Andrea

"Villámlátogatás" Erdélybe

(folytatás az első oldalról)

Szentegyháza-Lövete 17:40.

Sebesig hol esett, hol szakadt, hatalmas kamionforgalom, de lehetett haladni. Gyulafehérvárnál a híd (felüljáró) mellett jobbra haladva a belváros kikerülhető. A Tövis-Kiskapus út "betontáblás", de viszonylag jó. Szentegyháza-Lövete között, csodálatosan szép "dombok" között, széles, sebes vizű patak mellett több szakaszon szinte csak kátyúk (az eső miatt vízzel tele), itt az út két széle között szlalomozva, jobb esetben valamelyik kerékkel az út mellett haladva kettesben lehetett megtenni.

Lövétén e-mailen foglaltunk szállást, megállapodás szerint házigazdánk a központban várt bennünket. Még 3-4 emeletnyi. 30%-os kapaszkodó, és megérkeztünk. (Mint később megtudtam, 1170 m tengerszint feletti magasságban, Erdély legmagasabban fekvő településén voltunk ...) Modern építésű, összkomfortos családi házban kaptunk minden igényt kielégítő szállást: kétágyas szobák, mindennel felszerelt külön fürdőszoba, hűtő, stb. Tv még nem volt, de nem is hiányzott...

Fürdés után terített asztal, bőséges vacsora várt ránk. Sok helyen jártunk már, sok rendes embert ismertünk meg, mint szállásadót, de ilyen meghatóan kedves házigazdákkal ritkán talákoztunk. (Az árról: egy főre a szállás 600 Ft/nap, reggeli és vacsora 1500 Ft/nap. Vacsoránál a háziakkal megbeszéltük a következő napi "menüt", s az sem jelentett gondot, ha négyen ötféle ételt választottunk ...)

Mindent összevetve a nehéz megközelíthetőséget bőségesen ellensúlyozta a táj szépsége, a csend, a jó levegő és a vendégszeretet.

Augusztus 14.

Az egyik kocsi elromlott. A turbócsapágy megadta magát, sűrű, fehér füsttel árasztottuk el a völgyet. Szentegyházán találtunk magyar autószerelőt, András Lászlót. Ezúton is köszönet neki a gyors segítségért! Bár csak a turbó kiiktatásával tudott segíteni - ez is egész napos munka volt - de másnap már tudtunk vele menni, sőt, gond nélkül hazaértünk. Mindezért, 2 liter BP olajjal együtt 6000 Ft-ot fizettünk.

Csíkszereda: séta a belvárosban, pénzváltás bankban - életünkben először voltunk milliomosok (1 Ft = 127 lej).

Csíkcsicsó: megható érzés volt keresztülhajtani a falun, nézni a Tolvajost, Ábelre gondolni.

Gyilkostó: az egy hónapja tartó eső miatt a tó szintje 20-30 cm-t megemelkedett, agyagsárga színű.

Békás-szoros: útjavítás, alagútépítés, tömeg, fél óra napsütés. A "fejek felett" elnézve viszont csodálatos látvány. Lövétére visszaérve ismét szakadó eső.

Augusztus 15.

Fenyéd: már megkopott, de még mindig szép festett székely kapuk.

Székelyudvarhely: a belvárosban a MOL kútnál kártyát elfogadnak, gond nélkül tudtam vele fizetni (1 Ft valamivel több, mint 131 lej!).

Farkaslaka: néhány perc Tamási Áron emlékének.

Korond: akár Hegyeshalom is lehetne, szerintem az itteni bazárnak már nem sok köze van a székely népművészethez. A csergék viszont szépek, a bőr és faárúk valóban olcsók.

Parajd: autóbusszal le a sóbányába. Életre szóló élményt jelentenek a lenyűgöző méretű termek, de az iszonyatos tömeg nem csábít visszatérésre.

Szováta: hideg, szakadó eső. "Igen, itt lehet parkolni, le lehet menni a tóhoz, lehet fürdeni, vagy körbesétálni a tavat." Fél óra várakozás a kocsiban, az eső már nem szakad, hanem ömlik. Majd jövőre...

Vissza Lövétére. Fenyéden - az eső elállt, a felhőkön átdereng a nap - balra kanyarodva irány Zetelaka, Zeteváralja. Lélegzetelállító látvány a Hargita. Szerettünk volna Ivóig felmenni, de olyan égi áldást kaptunk, hogy kénytelenek voltunk visszafordulni.

Augusztus 16.

Csíkszereda-Tusnádfürdő-Szent Anna tó. Köd, csendes eső. A víz langyos, de ezt csak kézmosással tudtuk megállapítani. Kedves meglepetés viszont, hogy belépőjegyként képeslapot adtak, így legalább tudtuk, mit látnánk.

Bálványos-Kézdivásárhely. Kicsit keringtünk a belvárosban, majd leparkoltunk a főtéren(?). Mire Gábor Áron szobrához értünk, ismét szakadt az eső. Visszaindulva - hogy ne kelljen turbó nélkül hegyet mászni - a közvetlenül Csíkszeredába vezető utat választottuk. Gyönyörű, dombos vidék, jó út - egészen Kézdiszárzapatáig. Innen csak kátyúk. De csak azok. Több mint 20 kilométeren keresztül, egészen Kászonújfalúig. Félúton, a semmi közepén hídépítés - mellette betonpallókon kell átmenni a patakon, előtte és utána viszont 100-100 méter első osztályú aszfaltút ...

Csíkszereda-Csíksomlyó: templomlátogatás, egy ima a Mária szobor előtt, borvízforrás - nagyon kellemes ízű - egy flakonnal kóstolóba is viszünk.

Augusztus 17.

Lövete-Székelyudvarhely-Marosvásárhely (motoros találkozó)-Kolozsvár (kiábrándítóan szánalmas a megboldogult május 1-ék hangulatát idéző zászlórengeteg, magyarul már senki sem hajlandó érteni)-Nagyvárad-Szalonta-Kisjenő-Gyula. A határátlépés ismeét nem több, mint negyed óra.

Az már csak enyhe bosszantás az égiek részéről, hogy egész nap ragyogó napsütés, szinte kánikulai meleg...

Ezek egy - részemről 54 évesen első - erdélyi kirándulás emlékei. A rossz idő és a helyenként rossz utak ellenére olyan élmény volt, amely többszöri, és hosszabb ott tartózkodásra csábít.

Pedagógiai lexikon

Elkényeztetés

Sok szülőnek nagy problémát jelent, ha gyermeke szomorkodik vagy tumbol, amiért nem teljesülnek kívánságai.

Amikor egy kisbaba megszületik, teljesen rá van utalva édesanyja szeretetére és gondoskodására. Az anya testmelege és közelsége nyújt számára biztonságot. Az anya hamarosan megtanul különbséget tenni a nyugós nyafogás és az igazi szükség között. Amikor valóban szüksége van valamire, ki kell elégiteni, mert egyébként elhagyatottnak érzi magát a kis emberke. Amikor már csúszik-mászik, meg kell tanulnia, hogy a "nem" szócskának jelentősége van az életében. a "kérem" és a "köszönöm" szavakat is idejében gyakorolni kell.

Óvodás és iskolás korban nőnek az igények. A gyermek látja, hogy másoknak mijük van, s azt hiszi, mindezek a dolgok automatikusan neki is járnak. Megpróbál nyomást gyakorolni a szülőkre, duzzog, sír vagy agresszivitással reagál egy-egy "nem"-re. Ettől sok anya, apa megpuhul és megadja, amit követel a gyermek. Mindenki tapasztalatok által tanul. A gyerek is. Hamar rájön, miként érheti el célját, és egyre inkább ő kezd diktálni. A szülők ugranak, és megszerzik a kívánt dolgokat, csak hogy elkerüljék a "terror". Megszületett a zsarnok. Ám mindezeknek a vágyaknak a teljesítése nem teszi őt boldoggá. Igényei növekednek, és az az érzése is erősödik, miszerint a többiek csak azért vannak, hogy neki a szolgálatában legyenek. Az is előfordul, hogy bár érthető a gyermek kívánsága, mégsem lehet teljesíteni. Már kora gyermekkorban meg kell tanulnia, hogy bizonyos dolgokért meg kell dolgozni. Amennyiben ezt elmulasztják megértetni vele, egyre jobban eluralkodik rajta a követelőzés. Pedig az élet olyan, hogy az embernek nem lehet meg mindene, amit szeretne. Minél előbb megtanulja ezt a gyermek, annál jobb. Kamaszok esetében lazítunk a korlátozásokon. Nekik több szabadságra van szükségük, de több felelősséget is kell vállalniuk. Ebben az életkorban is szükség van még világos határokra, amelyeket következetesen be kell tartani. Talán ez az utolsó lehetőség, hogy megmutassuk a gyermeknek: nem körülötte forog a világ. Ezzel segítségére leszünk abban, hogy be tudjon illeszkedni a társadalomba. Senki sem szereti az önző emberek társaságát, akik csak saját magukat és kívánságaikat látják. azt hiszik, hogy bizonyos előnyök eleve megilletik őket. Nem alkalmasak a csapatmunkára, nehezen tartják be a szabályokat, azt is mondhatjuk, hogy antiszociális magatartásuk van. Csak kapni szeretnének, és adni nem. Csodálkoznak, ha mások viszházúzódnak tőlük, s ők egyre magányosabbá válnak.

Igen korán megteremtődik a negatív vonások táptalaja. Éppen azok a szülők, akik "jót akarnak" gyer-

meüknek, s nem tudnak semmit megtagadni tőlük, rögzítik ezt az állandó elváró hozzáállást. Pusztító következményekkel jár, ha jó szándékú szülők minden nehézséget elhárítanak a gyermek útjából.

Néhány évvel ezelőtt Amerikában egy pedagógiai bizottság megfordította a "Milyen a helyes nevelés?" kérdést és azt kutatta: "Mit kell tennem, hogy gyermekem ne boldoguljon az életben és bűnözővé váljék?" A bizottság tizenkét szabályt állított fel, lássunk egy részletet belőle: "Kora gyermekkorban kezdjen el mindent megadni gyermekének, amit csak akar. ... Ne biztosítson semmilyen vallásos nevelést. ... stb." Már Rousseau is feltette a kérdést kétszáz évvel ezelőtt: "Ismeritek annak a legbiztosabb módját, hogyan tegyék boldogtalanná gyermeküket? Szoktassátok hozzá ahhoz, hogy mindent megkap. Kívánságai ugyanis feltartóztathatatlanul növekednek, amennyiben könnyűszerrel beteljesítheti őket." Tudatosan egy szülő sem akarja elkényeztetni gyermekeit, s ez történik mégis. Nem olyan könnyű észrevenni, hogy a törődés mikor csap át kényeztetésbe. Lehet-e a nevelésben valamiből túl sok? Valódi szeretetből biztos, hogy nem, de szeretetnek nyilvánított kényeztetésből igen.

A. Wunsch szociálpedagógus "Az elkényeztetés csapdája" című könyvében rámutat, milyen következményekkel jár az egyfajta üvegházi környezetben való nevelés. Minden ölbe hull, a gyermek nem tanul sem megbízhatóságot, sem felelősséget, s így nem is tud helytállni a valós élet problémái közepette, ellenségessé válik szemében a világ. Ha a gyermek képességei elé nem állítanak kihívásokat, ez oda vezet, hogy mások rovására próbálja megkeresni helyét a világban. Saját magának a lehető legnagyobb kényelmet szeretné, miközben mások felé túlzott elvárásai vannak.

Korunkban nem egyszerű kikerülni a kényeztetés csapdját. A játék- és divatiparnak már attól kezdve célpontja a gyermek, hogy ki tudja mondani az "anyu", "apu" szavakat. Később, iskoláskorban még inkább kihangsúlyozódik a fogyasztási kényszer. A gyermekkultusz korában könnyen teljesítünk rendkívül kérdéses kívánságokat is. Tévesen értelmezett gondoskodásról is beszélhetünk.

Nem új dolog, hogy sokkal nehezebb változtatni a beidegződött viselkedésmintákon, mint kezdetől fogva hozzászoktatni a gyermeket a határokhoz. A leszoktatás - mint ismeretes - elvonási tüneteket okoz. Nagy harc lesz, míg a kényelmes szabálynélküliséget világos nevelési stílussal helyettesítjük, mely mind jogokat, mind kötelességeket magába foglal.

Németországi iskolakép

A Budakalászi Testvértelépülések Egyesületének meghívására Lövete küldöttsége saját költségén meglátogathatta Kahl am Maint, Budakalász testvértelépülését. Eről a látogatásról közlünk egy kis ízelítőt, mely a németországi település iskoláit mutatja be. (Szerk.)

Kahlban két tanintézet működik, egy állami és egy magániskola. A gyermekek hat évesen kezdik az első osztályt. A kötelező iskolai tanítás három szakaszban történik:

- az első szakasz az I-VI osztály - alapismeretek elsajátítása,
- a második szakasz a VII-VIII osztály - pályaválasztás irányítása,
- a harmadik szakasz a IX-X osztály - szakmák tanulása.

Azok a gyermekek, akik tovább szeretnének tanulni, XIII. osztály után leérettségiznek, és folytathatják tanulmányaikat főiskolákban.

Az állami iskola a Kaldaha Népiskola, amely az első szakaszra nyújt tanulási lehetőségeket. Az iskolát 360 tanulót látogatja. Egy osztályban átlagosan 24 gyermek tanul. Nagyon jól felszerelt osztályterem, tornaterem és uszoda áll a tanórák lefolyására. Az iskolaudvarban ötletes játszótér van kialakítva, amit parkosított terület övez. Az udvar apróra zúzott faforgáccsal van beszórvva, ami megvédi a gyermeket esések esetén. Mindenütt rend uralkodik. A szemetet a megjelölt tárolókba gyűjtik, amik sárga-, kék- és zöld színűek. A különböző színű tárolók más-más hulladéktípusok gyűjtésére szolgálnak.

A tanítás délelőtt történik. A gyermekeket az iskolabuszok szállítják az iskolába és onnan haza. A buszmegállóban forgalmista ruhába öltözött szolgálatos szülők segítik fel- és leszállni a gyermekeket. Az elsősök foszforeszkáló golfsapkát viselnek, hogy mindenki legyen figyelemmel rájuk. Érdekes igazságszolgáltatás működik ebben az iskolában. A nagyobb tanulók közül választják meg az "iskolabíróságot", aminek egy külön terem áll a rendelkezésére. Itt gyűl össze a bíróság és megpróbálják kibékíteni a feleket, vagy jobb irányba terelni a nem megfelelő viselkedésű gyermekeket. Mindezen tárgyalások szolgálatos tanár jelenlétében történnek. Amennyiben nem tudnak dönteni, ami még nem fordult eddig elő, akkor a tanári kar elé tárják az esetet. Délután többféle kör működik, ahol a gyermekek tetszés szerint tanulhatnak zenélni, táncolni, sportolni, színjátékokat játszani, festeni-rajzolni, újságot szerkeszteni, idegen nyelvet. Ezekon kívül a gyermekek igénybe vehetik a "napközit", ami azért működik, hogy segítsenek azoknak a családoknak, ahol a szülők későn érkeznek haza munkahelyeikről. Ezek a gyermekek az iskola éttermében megebédelnek, s utána elkészítik

másnapra a leckéiket. A napközis program a szolgálatos szülő felügyelete alatt zajlik. A szülők és a gyermekek is aktívan részt vesznek az iskola életében. Segítenek a termék, folyosók hangulatának felemelésében, az iskolaudvar játszótérének gondozásában és bővítésében, különböző rendezvények szervezésében.

A Paul - Gerhardt Magasiskola I-X osztályos magániskola. A szülők tandíjat fizetnek, ha a családban több gyermek van és ezt az iskolát látogatják, akkor kedvezményben részesülnek. Ebben az iskolában 400 gyermek tanul. Modern felszerelésű osztálytermekkel és szakmühelyekkel rendelkező iskola. A számítástechnikai termekben minden tanuló külön számítógépen dolgozik. Az asztalosműhely és az elektrotechnikai műhely különféle gépekkel és szerszámokkal van felszerelve. A konyhában olyan munkaasztalok vannak, amelyeken elektromos főzőlap, kagyló és munkafelület van. Itt a tanulók négyes csoportokban dolgoznak egy-egy asztalnál.

A tanulók VIII. osztályban háromféle szakmát ismerhetnek meg, a következő évben azt a két szakmát tanulják tovább, amelyek jobban tetszetek, majd a X. osztályban ezekből csak egy szakmát tökéletesítenek.

Ebben az iskolában is működik a délutáni napközi program.

Az iskolának vannak hagyományos rendezvényei, amelyeken a szülők is részt vesznek. Segítenek a szervezésben és a támogatók toborzásában. A bevételeket az iskola fenntartására fordítják, emellett az iskola állami támogatásban is részesül.

Azok a tanulók, akik a X. osztály befejezése után tovább szeretnének tanulni, a közeli városokban, Aschaffenburgban, Hanauban, Frankfurtban, Würzburgban folytathatják tanulmányaikat.

Molnár Julianna

Hírek

- 2002 decemberében és 2003 januárjában lesz az általános mezőgazdasági összeírás. A statisztikai adatok összeírását az Európai Unióhoz való csatlakozás teszi szükségessé.

- A LIE IV. alkalommal rendezte meg az I- osztályosok gólyabálját. Úgy gondoljuk, hogy sikerült egy értékteremtő hagyományt elindítani.

- Az idén is lesz Ki mit tud? . Szívesen vesszük minden vállalkozótól a díjazás költségeihez való hozzájárulást.

- Az Echós Szekér Nyomában színjátészó találkozó 2002. december 7-én lesz.

Pályázati felhívás

Pályázat címe: "Mutasd be hazádat Európának"
Pályázhatnak: Általános iskolai és középiskolai diákok.

Beadási határidő: 2003. február 28.

A pályázók köre: Minden magyar általános iskolai (10-14 év) és középiskolai (15-18 év) diák Magyarországon és a határon túl.

Levelezési cím: 1462 Budapest, Pf. 715., e-mail: politocs@politics.hu;

Honlap: <http://www.politics.hu>;

Telefon: 06 20 925-6203.

A Modern Management Creating for Creators negyedik alkalommal - az idén a Music Express Hungaryval közösen - hirdeti meg pályázatát.

A pályázat célja: hazánk értékeinek felismerése, megismertetése és megőrzése.

1. A pályázatban mutasd be lakóhelyed nevezetességeit (idegenforgalmi látványosságait, építészeti, képzőművészeti és természeti kincseit) úgy, mintha egy olyan barátoddal, külföldi nagybácsiddal vagy híres vendéggel szeretnéd ezeket megismertetni, aki még soha nem járt ott, és soha nem látta azt (azokat). Ha lakóhelyeden vagy annak környezetében nincsenek ilyen nevezetességek (vagy már pályáztál azokkal) se aggódj, mert nem vagy hátrányban. Pályázatod témája lehet egy olyan hely, ahol kirándultál, vagy amit bármilyen más okból érdemesnek tartasz arra, hogy másokkal megismertess (képekkel, történeti leírásokkal).

2. Pályázni két kategóriában lehet: általános iskolás diákok 10-től 14 éves korig, középiskolás diákok 15-től 18 éves korig.

3. Akik már az ezt megelőző években is pályáztak, csak új pályamunkával vehetnek részt a pályázaton.

4. Maximum 3 fő pályázhat egy pályamunkával, akiknek - ha díjazott lesz - a díjat meg kell osztaniuk egymás között.

5. A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek az egyedi ötletekkel bíró munkák.

6. A pályázaton csak azok vehetnek részt, akik a pályázati adatlapot kitöltve, a pályamunkával együtt elküldik! (Az adatlap letölthető az internetről: <http://www.politics.hu>, vagy kérésre elpostázzuk.)

Díjak mindkét kategóriában: 30 000 Ft; 20 000 Ft; 10 000 Ft.

Értékes tárgynyermények (többek között min. 25 db walkman), min. 3 db 10 000 Ft-os különdíj, és még sok-sok szponzor által felajánlott értékes díj!

A legjobb felkészítő tanárait is díjazzuk.

Járjatok nyitott szemmel, kiránduljatok el sok-sok érdekes helyre, gyűjtsetek össze rengeteg hasznos információt és sok kellemes élményt! Írjatok egy jó pályázatot, és küldjétek el! Sok sikert és jó munkát!

Értékes könyvadományok iskolánknak

Október és november folyamán két értékes könyvadományba részesült iskolánk. Az egyiket (Mihály János közbenjárására) a magyarországi Teleki László Intézet adományozta azon célból, hogy a 2002/2003- as tanév végén mint érdemkönyvek legyenek kiosztva a legjobb tanulóink között. A könyvek értéke 22.383 forint, azaz 2.909.790 lej. Hálás köszönet Czoch Gábor főigazgató helyettes úrnak, az anyagi alap előteremtőjének, valamint Bárdi Nándor tudományos munkatársnak a könyvek helybeszállításáért.

A másik könyvadományt a szomszéd falunk, Homoródalmás nagy szülőltjének, a Kolozsváron élő Szabó Gyula írónak köszönhetjük. Nemrég megjelent könyvének (A névtelen katona, Püski Kiadó Bp. 1994) 29 példányát küldte meg iskolánknak. Értékük 6380 Ft/ 829.400 lej. A könyveket Szabó Attila dr. adta át iskolánknak az író azon óhaját is tolmácsolva, hogy érdemkönyvekként legyenek kiosztva az arra érdemes diákság között.

Végezetül, de nem utolsósorban, ugyancsak itt szeretnénk köszönetet mondani András Imrének és Nagy Máriának azért, hogy iskolánk könyvtárának állományát az év folyamán több alkalommal (2002. május, szeptember) gazdagították, értékes könyvadományokkal (összértékük: 2.740.000 lej), az olvasók nagy öröme.

Lázár Rozália